

LA VOCAL NEUTRA FINAL AL PARLAR DE ROSES

PRECISIONS SOBRE EL VOCALISME EMPORDANÈS

PRECISIONS SOBRE EL VOCALISME EMPORDANÈS

El parlar de Roses té una característica que el diferencia de l'empordanès i de la majoria de parlars del dialecte oriental: la vocal neutra en posició final hi és pronunciada sovint com una *e* relaxada [e].

Josep Comas Causa ja feia referència a aquest tret característic del parlar de Roses a la seva tesi de llicenciatura.¹ Hi diu textualment: «Fa tres o quatre generacions hi hagué una emigració molt important de pescadors alacantins de Campello a Roses: s'han integrat a la població, però han generalitzat la vocal final /e/ de l'occidental a totes les /e/ àtones finals. I això, ho fan tant els descendents d'aquells pescadors alacantins com els rosincs de tota la vida, sobretot entre els pescadors».

Aquest fenomen és molt interessant i rar: una minoria, desplaçada a una àrea dialectal diferent, on s'estableix d'una manera definitiva, s'assimila al nou parlar. Des del punt de vista lèxic, la sego-

1. *Caracterització del parlar de Pau (Alt Empordà)*, Barcelona, maig de 1970, p. VII. El text mecanografiat es pot consultar al Seminari de Romàniques de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.

na generació ja s'hi ha integrat, però des del punt de vista fonètic aquesta minoria ha influït en la resta de la població, i això no és normal.

És curiós que a la terra d'origen dels immigrants només fan $-[e]$ quan prové d'una $-E$ llatina $/pár^e/$. En canvi, aquí, la neutra del dialecte oriental, procedent de $-E$ $/pár^e/$ i de $-A$ $/cásə/$, ha passat a $-[e]$: $/pár^e/$ i $/cás^e/$. L'originalitat del fenomen consisteix, doncs, a identificar la neutra del dialecte oriental amb la e relaxada, en posició final.

Per mirar de concretar l'abast d'aquest tret diferencial, vàrem fer una enquesta a una quarantena d'habitants d'aquesta vila marífera els anys 1975 i 1976. Enguany l'hem amplificada amb una cinquantena més de persones, gairebé totes compreses entre els vuit i els setze anys. El qüestionari consta de tres grups de paraules acabades en vocal neutra: 1 - paraules usuals (1/20); 2 - paraules relacionades amb la pesca (21/26); 3 - noms de peixos (27/45). El qüestionari dels infants és més reduït (32 mots).²

Tots els informadors són rosincs.³ Hi ha homes i dones, nens i adults, pescadors, comerciants i mestresses de casa. Els adults solen ser fills de rosincs o de pares dels voltants de Figueres. Els pares dels nens són de procedència més diversa. També hi ha fills i néts de pescadors immigrants «caleros» i «campellers».⁴ En transcriure les respostes, els hem ordenat de més a menys segons la freqüència amb què contestaven amb $-[e]$.

El total d'enquestes abraça, pel cap baix, un 3 % de la població catalanoparlant. Roses té 8.041 habitants,⁵ 500 dels quals són pescadors en actiu i uns 200, pescadors jubilats.

2. Vegeu els apèndixs 1 i 2.

3. També se'n diu «rosencs», encara que predomina el primer gentilici.

4. Amb el subíndex 1 distingim els descendents d'immigrants del Campello o campellers, i amb el 2 els d'immigrants de la Cala de l'Ametlla o calers. Els darrers han emigrat massivament a Palamós.

5. Segons el cens actualitzat l'any 1978.

ORIGEN I CONSCIÈNCIA DEL FET

Vàrem tenir la sort de trobar un dels primers immigrants a Roses, l'informador 21₂, que hi havia arribat l'any 1912 procedent de l'Ametlla de Mar (la Cala de l'Ametlla). De «caleros», n'hi varen anar més famílies, potser quatre⁶ i, al cap de poc temps, dues o tres famílies de cambrilencs.⁷

La gran immigració de «campellersos» va començar posteriorment, cap a l'any 1915, i no es pot dir que hagi acabat, perquè l'última família que hi va arribar procedent del Campello s'hi va empadronar el 5 de novembre de 1975.

La gent gran de Roses recorda que, fins que varen començar a arribar els forasters, no es va sentir pronunciar [-^e] en comptes de [-^ə] i no hem trobat adults que no atribueixin el canvi a aquella immigració. D'aquest fenomen se'n diu normalment «parlar amb la e», /sé də róz^es/, i també «fer córrer la e» o «fer anar la e».

Es força generalitzada la distinció que hom fa entre l'àmbit dels pescadors i el de la resta de pobladors d'aquesta vila:

El subjecte 40₁, administratiu i fill de «campellersos», creu que a Roses hi ha dues maneres de parlar: la de la gent de mar i la de la gent de terra. D'altra banda ens explica que «la colla del poble, el servei militar, el fet d'estar casat» l'han allunyat del parlar dels pares. Segurament també hi ha influït la seva professió.

L'informador 1 ens diu que abans es parlava més amb les [^e] finals clares a la Punta⁸ que a Roses. La 42 afirma també que «la part pescadora parla més amb la e pel fet dels campellersos».

6. Segons la Confraria de Pescadors de Roses.

7. Igualment segons la Confraria de Pescadors. L'informador 37 confirma aquestes dades i ens explica que el seu avi defensava els pescadors arribats de fora contra els qui els trepitjaven el peix. Sobre això hem sabut, gràcies a la Confraria, que els el varen trepitjar l'any 1913 o el 1914 perquè pescaven on volien i perquè ho feien «a l'arrastre» (amb art d'arrossegament).

8. Barri que tradicionalment havia estat el dels pescadors, separat de la resta de la població per la «Ribera dels Ginjolers», segons uns, i el carrer d'en Mairó, segons els altres.

A molts enquestats els sembla que hi ha una tendència a la pèrdua d'aquesta realització diferenciada. D'acord amb ells, nosaltres creiem que és més forta entre la població no pescadora que, a més a més, la rebutja d'una manera més o menys conscient.⁹

Aquest rebuig està relacionat amb la discriminació social que havia implicat el fet de ser de la Punta.¹⁰ Creiem que el testimoni de dos informadors en serà prou il·lustrador: el 31 explica que quan eren petits i jugaven amb els fills dels «campellers» miraven de parlar com ells, però la mare (enquestada núm. 45) els renyava, perquè deien [e] finals en comptes de vocal neutra. El 47, a part que s'adona que parla «un català més culte i més empordanès que el poble», diu també que a casa li varen corregir «les coses» (els trets) que assimilava dels valencians.

En altres casos, contràriament, els comentaris dels informadors ens han fet pensar que la realització [-e] és una autoafirmació de pertànyer a una determinada classe social, per a l'informador 11, «pescador i terrassà», el qual va dir, en acabar de contestar l'enquesta: /sók də róz^e-i də lə púnt^e/. I de procedència rosinca, per a l'informador 3, que havia estat cap d'estació a Calella, a Móra d'Ebre i a Barcelona-Clot, però que afirma que encara parla com els de Roses. És curiosa l'observació que ens va explicar que li feien a casa seva: /tú éts də l-əskál^e¹¹ pərəké əlá mátən ók^e/.

Pel que fa a aquest grup, el d'adults,¹² hem reduït a percentatges els resultats de cada enquesta i, per començar, hem fet dos conjunts d'enquestats segons el sexe. La mitjana dona una freqüència de realitzacions [-e] pràcticament doble en el dels homes (50,47 per cent) que en el de les dones (26,2 %). En canvi, si els dividim

9. El núm. 38 diu que a Roses es parla molt amb la [e], però que ell no hi parla gaire (aquesta manifestació és espontània).

10. Diem «que havia implicat», perquè avui dia els pescadors no viuen agrupats en un sol barri.

11. L'Escala, poble costaner situat al sud de la badia de Roses en què també és freqüent la [-e].

12. Vegeu l'apèndix 1.

per edats, a la ratlla dels cinquanta anys, la diferència de realitzacions $-[e]$ entre els més grans i els més joves no és, ni de bon tros, tan important (7,31 %).

En distribuir els informadors per professions,¹³ hem trobat unes afinitats molt importants dintre de cada grup, encara que hi ha oscil·lacions molt grans entre els subjectes de cada un. La mitjana del grup de pescadors i de persones que hi tenen relació és del 60,4 % enfront d'un 27,9 % dels individus d'altres professions (comerciants, administradors de finques, hostellers, administratius, mestresses de casa, l'advocadessa i el cap d'estació).

Notem també que les paraules que són pronunciades més sovint amb $-[e]$ són molt usuals o bé estan relacionades amb el món mariner. Cal aclarir que, de vegades, fem servir dues variants dialectals d'un mateix mot. En altres casos de duplicitat de formes només hem tingut en compte si el mot que solien contestar acabava amb vocal neutra i, per tant, era possible una realització $-[e]$. Les paraules que presenten aquest al·lòfon amb més freqüència són: $\text{ə}r\acute{a}\text{ʃtr}^e/\text{b}\acute{a}\text{k}^e$ (31 vegades); $\text{pl}\acute{a}\text{ʒ}^e/\text{pl}\acute{a}\text{d}\text{ʒ}^e$, $\acute{a}\text{ɣ}^e/\acute{a}\text{ɣ}\text{w}^e$, $\text{k}\text{ə}\text{d}\acute{ı}\text{r}^e$ (28); $\text{fin}\acute{e}\text{ʃtr}^e$, $\text{put}\acute{e}\text{r}^e$ (26); $\text{tr}\acute{u}\text{ɨ}^e/\text{tr}\acute{u}\text{t}\text{ʃ}^e$, $\acute{ɔ}\text{ʃtr}^e$ (25); $\text{k}\acute{a}\text{z}^e$, $\text{ə}\text{r}\acute{a}\text{ɲ}^e$ (24); $\text{ə}\text{ʃt}\acute{u}\text{f}^e$, $\text{s}\acute{o}\text{r}^e$, $\text{ə}\text{r}\text{ə}\text{ŋ}\text{g}\acute{a}\text{d}^e/\text{ə}\text{l}\acute{a}\text{t}\text{ʃ}^e$, $\text{s}\text{ə}\text{r}\text{d}\acute{ı}\text{n}^e$, $\text{ə}\text{ɣ}\acute{u}\text{l}^e$ (23); $\text{b}\acute{a}\text{r}\text{k}^e$, $\text{l}\acute{u}\text{s}^e$, $\text{p}\acute{ə}\text{l}\acute{a}\text{j}^e/\text{pl}\acute{a}\text{n}^e$ (22). També observem que en els casos 13, 16, 18 i 20 a la primera variant, que correspon a la forma més emprada a Roses, es dona més sovint la realització $-[e]$ que a la segona.

LA POBLACIÓ INFANTIL

El fet que la majoria de nens que hem trobat pel carrer parlava castellà ens ha fet preocupar del nombre d'immigrants de parla castellana.

Hem pogut saber¹⁴ que, si bé un 60 % de la població és castellanoparlant, un 70 % de la mainada parla sempre castellà. Això

13. Vegeu l'apèndix 3.

14. Gràcies a la parroquia.

pot explicar el fet que molts dels qui han contestat l'enquesta desconeixien la 'sargantana' /səɾəntánə/, identificaven dos dels peixos com «anchoa» i «peix espada» i que ens costava qui-sap-lo de suggerir-los el significat 'teranyina'.

A més de la influència de l'entorn, hem de pensar en la d'una escola que els ensenya català per mitjà de mestres no rosincs i que exerceix una funció que no dubtem a qualificar de repressora en relació al tret que estem estudiant. N'hem parlat amb un professor de Roses i n'hem tret les conclusions següents:

- a) La realització de [e] final en comptes de vocal neutra ve de la immigració dels pescadors alacantins; si més no, sempre ho ha sentit dir a la seva mare. I els de la Punta es distingien per aquesta [e].
- b) Diria que els nens que fan la [e], la fan per influència dels pares que són pescadors. I, encara més, la majoria d'aquests nens saben dir la vocal neutra final i, segons amb qui parlen, eviten la -[e].

Aquest professor «ridiculitza» els nens que no fan la vocal final neutra dient-los que semblen de la /púñt/ i es veu que alguna vegada li han contestat que no ho semblen, que ho són. Creu que les nenes són més susceptibles, i a elles no els ho diria mai. De totes maneres, les nenes no solen fer tantes [e].

Pel que fa als nens en general, creiem que els ha condicionat el fet que, la majoria, es pensaven que jo era una professora i que m'interessava més veure si parlaven correctament que saber «quines característiques té el parlar de Roses». Ho confirmen alguns comentaris:

El pare dels informadors I37₁ i I40₁ ens va fer notar que els seus fills no parlaven igual amb nosaltres que amb els seus amics, i encara menys si els amics eren descendents de «campelleros».

La mare dels informadors I9₁ i I15₁ és del Campello i encara parla valencià. Ens diu que, amb els germans i els amics, els seus fills parlen català i/o alacantí, de vegades barrejats. El pare també és fill de «campelleros» (informador 8₁) i a casa parlen tots el valencià. Ara bé, el curs 1974/75 el gran havia tingut un professor

de català de Palau Saverdera que li corregia les $[-e]$. L'enquesta en donava llavors un 8,8 % del total, enguany en donen un 34,3 % la seva i un 62,5 % la del seu germà, més petit.

Algunes nenes em deien: «Ho he fet bé, senyoreta?». I fins i tot una em va demanar si li havia posat un deu (I24₂).

Després de fer les enquestes, hem observat que, en molts casos, quan parlaven normalment «feien més la *e*» que quan contestaven el nostre qüestionari. Aquest és el cas dels informadors I11, I12 i I23.

També hem constatat en aquest grup moltes ganes de quedar bé, que es concreten, de vegades, en la inhibició a l'hora de contestar amb $[-e]$ a una persona desconeguda i, d'altres, a afirmar que el pare, procedent de l'àrea lingüística castellana, «parla català» (cosa que segurament només vol dir «sap parlar català»). Certament, tots dos casos poden concórrer en un mateix subjecte.

L'única al·lusió que demostra la consciència de les dues maneres diferents de parlar, la fa una noieta de quinze anys, la informadora I39, que pensa que, ara, les diferències s'han perdut bastant.

Quant als resultats de les enquestes infantils i juvenils,¹⁵ ens adonem, de bon començament que la mitjana d'aquest grup és força més baixa (35 %) que la del grup dels adults (41,4 %).

Paral·lelament al que hem fet amb aquest darrer grup, hem dividit els informadors per sexes, i la mitjana de freqüència de realització $[-e]$ és més important al grup dels nens (46,52 %) que al de les nenes (26,5 %).

La distribució dels infants en dos conjunts, segons si són o no fills de pescadors,¹⁶ ens dóna unes mitjanes prou significatives quant a freqüència de la realització $[-e]$: la dels fills de pescadors és d'un 44,17 %, la dels fills de persones d'altres professions, d'un 27,9 %.

15. Vegeu l'apèndix 2.

16. Vegeu l'apèndix 3.

Les paraules que hi són pronunciades més sovint amb $[-e]$ són: $bák^e$, $putér^e$, $əɲfóβ^e$ (20 vegades); $pláz^e/pládʒ^e$, $ájɣ^e/ájɣw^e$, $férf^e$, $tujín^e$ (19); $əʃtúf^e$, $sərðín^e$ (18); $finéʃtr^e$, $trújt^e$ (17). Pel que es refereix als casos en què un mateix mot es pot contestar amb dues variants dialectals (13, 16, 17 i 19), observem també que a la primera variant es dóna més sovint la $[-e]$ que a la segona. En són excepció els significants del cas 19, poc emprats pels infants.

CONCLUSIONS

1. Tenint en compte que hem trobat testimonis dels canvis ocorreguts a Roses arran de l'arribada dels pescadors immigrants, hem d'atribuir la causa de la realització $[-e]$ en comptes de vocal neutra al grup més nombrós d'aquests pescadors, als campellers.

2. Com es pot comprovar als apèndixs, la particularitat del parlar de Roses que hem estudiat es manifesta, a la majoria d'enquestats, de manera desordenada. A més, a les respostes, hi trobem duplicitat de formes condicionades per la repetició o pel context de la mateixa resposta,¹⁷ cosa que indica inestabilitat del fenomen en certs parlants.

3. Els resultats de les enquestes ens mostren el grup dels informadors relacionats amb el món mariner com el que tendeix amb més freqüència a la realització $[-e]$, amb una mitjana que ultrapassa el doble de la dels individus d'altres professions. I els subjectes femenins, més tímids i conservadors que els masculins, presenten percentatges força més baixos.

4. Les diferències per raó del sexe o de la professió mai no són tan importants en el grup infantil i juvenil com en el d'adults. D'altra banda, la mitjana del primer grup també és més baixa per l'acció de l'escola o per la identificació de l'enquestadora amb els seus professors.

17. També als apèndixs, les hem transcrites com a «vacil·lació».

5. Finalment, ens podem plantejar el futur d'aquesta realització tan poc normal a l'àrea empordanesa:

- a) Possiblement es retraurà de nou a l'àmbit dels pescadors a causa de la influència normalitzadora de l'escola, la castellanització de l'ambient no pescador, i la ridiculització per part d'alguns rosincs i dels empordanesos en general.
- b) En un termini molt més llarg, cal pensar en la possibilitat que la realització [-^e] desaparegui completament.

M. MONTSERRAT BECH I CAMPS

INFORMANTS	14-rd*	2-par*	3-mdr*	4-ugr*	5-odr*	6-odr*	7-par*	8-finestr*	9-foyl*	10-vedr*	11-ogll*	12-kdm*	13-odr*	14-sofr*	15-bdm*	16-ogr*	17-dgr*	18-turnd*	19-pasne*	20-trapne	21-bdk*	22-kr*	23-odr*	24-pdr*	25-sdr*	26-ugr*	27-truj*	28-odr*	29-odr*	30-lupn*	31-gdm*	32-odr*	TOTALS	PERCENTATGES
11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	29	90%	0130, fill de r.
12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	29	90%	0100, fill de r.
13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	27	87%	0120, " "
14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	24	75	0150, varjain m. pesc. de Hala
15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	23	71%	0140, p. pesc. m. andalusa
16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	23	71%	0140, fill de r. p. com.
17	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	22	68%	0140, " "
18	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	22	68%	0130, m. r. p. de l'ugr pesc.
19	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	20	63%	m. del Campello
20	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	18	56%	0140, p. r. adm. m. del Campello
21	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	15	46%	0100, filla de r. p. com.
22	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	13	40%	0140, filla de r. p. adm.
23	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	13	40%	0130, p. de Polans m. r. p. adm.
24	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	11	34%	0160, m. r. p. del Campello pesc.
25	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	11	34%	0130, p. r. pesc. m. del Campello
26	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	11	34%	0140, p. r. pesc. m. del Campello
27	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10	31%	0160, p. r. pesc. m. del Campello
28	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10	31%	0160, p. alcantil obrador, m. marroq.
29	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9	28%	0130, pupesc. m. de l'ogll pesc. com.
30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9	28%	0120, filla de r. p. ferrassa
31	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9	28%	0120, filla de r. p. pescador
32	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9	28%	m. halaridasa
33	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9	28%	0140, p. r. pesc. m. halaridasa
34	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9	28%	0100, filla de r. p. com.
35	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	8	25%	0160, filla de r. p. comerciant
36	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	8	25%	0150, m. r. p. de l'ugr pesc. com.
37	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	8	25%	0130, p. de Girone m. de Figueres, com.
38	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	8	25%	0130, p. r. pesc. m. halaridasa
39	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	6	18%	0140, filla de r. p. com.
40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	6	18%	0100, filla de r. p. adm.
41	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5	15%	0140, fill de galles p. del Oncoport
42	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5	15%	0150, filla de r. p. pesc.
43	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5	15%	0140, p. r. magal m. de l'ogll pesc.
44	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5	15%	0100, m. r. p. de Jafré com.
45	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5	15%	0150, m. r. p. de Valledol, p. de l'ogll
46	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4	12%	0150, m. r. p. de Palència, mestre de
47	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4	12%	0140, p. r. varjain m. de l'ogll d'emp.
48	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	9%	0160, fill de r. p. mestre d'obres
49	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	9%	0150, m. r. p. de Figueres pesc.
50	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	9%	0140, p. r. varjain m. de l'ogll d'emp.
51	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	2	6%	0120, filla de r. p. com.
52	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	2	6%	0100, filla de r. p. adm.

Signes emprats:

- realització [+]
- realització [-]
- vacil·lació
- resposta condicionada
- home, noi
- dona, noia

- adm. = administrador, administratiu
- com. = comerciant
- est. = estudiant, estudia
- m. = mare
- p. = pare
- pesc. = pescador
- r. = rosinc, -a, -s

APÈNDIX 2:
NOIS

INFORMADORS	PERCENTATGE	INTENSITAT	A ANYS
1	95%	■	37
2	91%	■	42
4	88%	■	65
5	86%	■	75
6	84%	■	75
7	75%	▨	38
8	71%	▨	45
9	71%	▨	44
10	66%	▨	55
11	66%	▨	50
13	60	▨	78
14	57%	▨	46
16	53%	▨	59
18	51%	▨	61
21	44%	▨	69
25	37%	▨	56
26	35%	▨	58
32	24%	▨	76
33	24%	▨	49
34	22%	▨	36

ADULTS

pescadors i. persones relacionades amb el món mariner. Mitjana: 60'4%

12	62%	▨	21
19	48%	▨	45
20	44%	▨	70
23	40	▨	48
37	20	*	19
39	17%	*	50

hostelers, 38'7%

17	51%	▨	62
22	44%	▨	38
28	33%	▨	31
29	31%	▨	49
35	20	*	66
38	17%	*	51
46	2%	*	27
48	0	□	46

comerciants, 24'9%.

15	53%	▨	75
24	40	▨	45
27	33%	▨	58
30	28%	▨	36
41	13%	*	47
42	11%	*	27
43	6%	*	39
47	0	□	75

mestresses de casa, 23'3%

31	26%	▨	39
36	20	*	48
40	17%	*	27

administr., 21'4%.

Altres professions:

3	88%	■	75
44	6%	*	32
45	2%	*	65

INFORMADORS	PERCENTATGE	INTENSITAT	A ANYS
12	90%	■	10
13	84%	■	12
14	75	■	15
15	71%	▨	11
16	71%	▨	9
17	68%	▨	14
18	68%	▨	8
19	62%	▨	10
14	34%	▨	16
15	34%	▨	13
16	34%	▨	11
18	31%	▨	13
20	28%	▨	12
21	28%	▨	11
22	28%	▨	9
27	25	▨	13
31	15%	*	15
37	12%	*	14
39	9%	*	15
40	9%	*	11

fills de pescadors, 44'4%

11	90%	■	13
110	56%	▨	14
111	46%	▨	8
112	40%	▨	14
113	40%	▨	9
117	31%	▨	16
119	28%	▨	12
123	28%	▨	8
124	25	▨	16
125	25	▨	15
126	25	▨	13
128	18%	*	14
129	18%	*	8
130	15%	*	14
132	15%	*	14
133	15%	*	13
134	15%	*	10
135	15%	*	9
136	12%	*	15
138	9%	*	16
141	6%	*	12
142	6%	*	10

fills de no pescadors, 27'9%

Intensitats:

■	=	81/100%
▨	=	61/80'9%
▨	=	41/60'9%
▨	=	21/40'9%
*	=	1/20'9%
□	=	0/0'9%